

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2014

28/2014

Laki

maaseudun kehittämisen tukemisesta

Annettu Helsingissä 17 päivänä tammikuuta 2014

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tavoitteet

Tämän lain tavoitteena on kestävän kehityksen periaatteita noudattaen monipuolistaa, uudistaa ja lisätä maaseudun elinkeinotoimintaa, parantaa maaseudun yritysten toimintaedellytyksiä ja kehittää niiden kilpailukykyä sekä kehittää maaseutua asuin- ja toimintaympäristönä asukkaiden ja toimijoiden hyvinvoinnin, viihtyisyyden ja toimintamahdollisuuksien parantamiseksi.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan maaseudun kehittämiseen myönnettäviin tukiin, jotka rahoitetaan maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista annetun lain (27/2014), jäljempänä *hallinnointilaki*, 3 §:n 1 kohdassa tarkoitetun

ohjelman mukaisesti Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tai muista Euroopan unionin varoista yhdessä vastaavien kansallisten varojen kanssa taikka kokonaan kansallisista tai Euroopan unionin varoista.

Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta sellaiseen tukeen tai korvaukseen, joka myönnetään maataloutta harjoittavalle maatalouden tuotantotoimintaan, toiminnasta luopumiseen tai maatalouden rakenteen parantamiseen taikka ympäristötukena, luonnonhaittakorvauksena tai niitä vastaavana tukena tai korvauksena. Porotalous luetaan tällöin maataloudeksi. Lakia ei sovelleta Euroopan maatalouden tukirahaston (maataloustukirahaston), Euroopan meri- ja kalatalousrahaston tai hallinnointilain 3 §:n 2 kohdassa tarkoitetussa yleisasetuksessa säädetyistä muista Euroopan unionin rahastoista kuin maaseuturahastosta taikka muista Euroopan unionin rahoitusvälineistä rahoitettavaan tukeen. Tätä lakia ei myöskään sovelleta työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan alueiden kehittämisen ja rakennerrahastohankkeiden rahoittamisesta annetussa laissa tarkoitettuihin maaseudun kehittämistä koskeviin valtakunnallisiin maaseudun tutki-

mus- ja kehittämishankkeisiin tai muihin hankkeisiin eikä maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetussa laissa (1413/2011) tarkoitettuihin hankkeisiin, jotka rahoitetaan kokonaan kansallisista varoista ja jotka eivät perustu hallinnointilain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ohjelmaan, eikä sellaiseen kolttaluonnon palvelujen kehittämiseen, josta säädetään kolttalain (253/1995) 13 §:ssä.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään maatalouden rakenteen parantamiseksi myönnettävistä tuista, tätä lakia sovelletaan kuitenkin maataloustuotteiden kauppakuntonustukseen, jolleivät hakijan yritystoiminnasta saamat tulot täytä, mitä tuloista maatalouden rakennetuista annetussa laissa (1476/2007) tai lain nojalla säädetään.

Metsätalousmaan kestävää käyttöä edistääviin tukiin sovelletaan, mitä kestävän metsätalouden rahoituksesta muualla laissa tai sen nojalla säädetään.

3 §

Soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Tätä lakia ei sovelleta ohjelmaan eikä tukeen, joka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n nojalla kuuluu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

4 §

Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön

Tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin osaksi tai kokonaan rahoittamien tukien myöntämiseen, maksamiseen, seurantaan, tarkastukseen ja takaisinperintään, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Tässä laissa ja sen nojalla täydennetään Euroopan unionin lainsäädäntöä.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ohjelmalla* hallinnointilain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ohjelmaa;

2) *Euroopan unionin rahoituksella* Euroopan unionin talousarviosta Suomeen myönnettyjä Euroopan unionin maatalouden maaseuturahaston, jäljempänä *EU:n maaseuturahasto*, varoja ja muita Euroopan unionin tässä laissa tarkoitettuihin tukiin varaamia varoja;

3) *valtion rahoituksella* maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle maaseudun kehittämiseen valtion talousarviossa osoitettuja varoja ja maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa osoitettuja varoja;

4) *muulla kansallisella julkisella rahoituksella* muuta kuin 3 kohdassa tarkoitettua valtion, kunnan tai muun julkisoikeudellisen yhteisön tuettavaan toimenpiteeseen osoittamaa rahoitusta sekä etuutta tai suoritusta, jonka arvo on rahana määritettävissä;

5) *julkisella rahoituksella* 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua rahoitusta ja, jos toimenpidettä rahoitetaan 2 kohdassa tarkoitetuista Euroopan unionin varoista, tällaista Euroopan unionin rahoitusta;

6) *yksityisellä rahoituksella* luonnollisen henkilön tai yksityisoikeudellisen yhteisön rahoitusta tai muuta suoritusta, jonka arvo on rahana määriteltävissä;

7) *kokonaisrahoituksella* julkista ja yksityistä rahoitusta yhteensä;

8) *omarahoituksella* sellaisia hakijan taanomaaisessa toiminnassaan hallinnoimia yksityisiä tai julkisia varoja tai luontaisuuksia, joista hakija hakemansa julkisen rahoituksen lisäksi osoittaa hankkeen toteuttamiseen osuuden hankkeen kokonaisrahoitustarpeen täyttämiseksi;

9) *tuella* avustusta, joka on myönnetty tai myönnetään valtion tai Euroopan unionin taikka niiden molempien varoista;

10) *valtiontuella* Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea, rahoitusta tai muuta etua;

11) *vähämerkityksisellä tuella* Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetussa komission asetuksessa tarkoitettua Euroopan unionin jäsenvaltion myöntämää tukea, rahoitusta ja muuta etuutta;

12) *tuettavalla toimenpiteellä* yritystoi-

minnan edistämiseen liittyvää toimintaa tai hanketta, johon tukea on haettu tai johon tuki on myönnetty;

13) *investoinnilla* rakennuksen, rakenteen tai rakennelman rakentamista, laajentamista, korjaamista tai hankkimista sekä muuta aineellisen tai aineettoman käyttöomaisuuden hankkimista;

14) *kehittämishankkeella* määräaikaista suunnitelmaan perustuvaa kehittämistoimintaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena ei ole tuottaa välitöntä taloudellista etua tuen saajalle;

15) *pienhankinnalla* kehittämishankkeeseen sisältyviä vähäisiä kaluste- ja laitehankintoja;

16) *teemahankkeella* paikallisen toimintaryhmän kehittämishanketta, jossa kootaan ryhden yhteisöjen toimintoja tai tapahtumia aiheittain kokonaisuudeksi ja tuetaan niiden toteuttamista;

17) *paikallisella toimintaryhmällä* hallinnointilain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettua yhteisöä;

18) *paikallisella kehittämisstrategialla* paikallisen toimintaryhmän alueella toteutettavaa hallinnointilain 6 §:ssä tarkoitettua hyväksyttyä paikallista kehittämisstrategiaa;

19) *paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöllä* rahoitusta, jonka maa- ja metsätalousministeriö on osoittanut paikallisen kehittämisstrategian toimeenpanoon;

20) *paikallisyhteisöllä* rajatun maantieteellisen alueen asukkaista koostuvaa yhteisöä, joka on sijaintinsa ja toimintansa perusteella muodostunut omaksi kokonaisuudekseen;

21) *yrityksellä* luonnollista henkilöä tai yhteisöä, joka elinkeinonaan harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan taloudellista toimintaa;

22) *mikroyrityksellä, pienellä yrityksellä ja keskisuurella yrityksellä* yritystä, joka täyttää mikroyritysten sekä pienten ja keskisuuren yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen K(2003) 1422 mukaisen asianomaista yritystä koskevan määritelmän tai kyseisen suosituksen korvaavan suosituksen vastaavan määritelmän;

23) *maatilalla* viljelijän johtamaa yhden tai useamman kiinteistön tai kiinteistön osan tai tuotantorakennuksen ja sen maapohjan muodostamaa, maatalouden harjoittamiseen

käytettävää toiminnallisesti ja taloudellisesti itsenäistä tuotantoyksikköä, jota hallitaan yhtenä kokonaisuutena omistuksen tai vuokrauksen perusteella;

24) *viljelijällä* Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) 2 §:n 10 kohdassa tarkoitettua viljelijää;

25) *viljelijän perheenjäsenellä* 24 kohdassa mainitun lain 2 §:n 12 kohdassa tarkoitettua henkilöä;

26) *maataloudella* peltoviljelyä, karjaloutta tai muuta tuotantoeläinten pitoa, kasvi-huonetuotantoa, puutarha- ja taimitarhaviiljelyä, turkistarhausta, hevosten kasvatusta, porotaloutta, mehiläistaloutta, ammattimaista metsästystä, marjastusta ja sienestystä sekä muuta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden alkutuotantotoimintaa;

27) *maataloustuotteella* Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä I tarkoitettua tuotetta kalastustuotteita lukuun ottamatta;

28) *maataloustuotteen jalostuksella ja kaupan pitämisellä* maataloustuotteen selasta käsittelyä, jonka tuloksena saatava tuote on edelleen maataloustuote, sekä tuotteen markkinoille saattamista; ei kuitenkaan sellaisia maatilalla tapahtuvia toimia, jotka ovat tarpeen alkutuotannossa saatavan tuotteen valmistamiseksi ensimyyntiä varten, eikä tuottajan suorittamaa maataloustuotteen ensimyyntiä, jollei tätä harjoiteta erillisissä kyseistä tarkoitusta varten varatuissa tiloissa;

29) *välittävällä toimielimellä* viranomaista, joka hoitaa hallinto- tai todentamisviranomaisen puolesta tuen saajiin liittyviä tehtäviä;

30) *maaseudun innovaatioryhmällä* usean eri julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen yhteisön ryhmää, jolla on toimintasuunnitelma ja jonka tehtävänä on yhteisellä toiminnallaan edistää maa- tai metsätaloutta koskevaan tutkimukseen perustuvien uusien toimintatapojen luomista ja niiden käyttöönottoa sekä innovaatioiden ja muiden uudistusten kehittämistä maa- ja metsätaloudessa sekä maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksessa, markkinoille saattamisessa ja kaupanpitämisessä; edellä mainittujen lisäksi innovaatioryhmään voi kuulua myös elinkeinoa harjoittavia luonnollisia henkilöitä.

2 luku

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

6 §

Tukemisen tavoitteet

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuettava toimenpide kokonaisuutena tarkastellen edistää yhtä tai useampaa 1 §:ssä säädettyä tavoitetta.

Jos tuki myönnetään ohjelman toteuttamiseen tarkoitetuista varoista, tuella on lisäksi edistettävä sille ohjelmassa määriteltyjä tavoitteita, tuettava toimenpide on toteutettava ohjelman soveltamisalueella ja hyödyn tuetusta toimenpiteestä on kohdistuttava tälle alueelle. Tuen myöntämisen esteenä ei ole hyödyn ulottuminen vähäisessä määrin myös ohjelma-alueen ulkopuolelle.

Tuella on vahvistettava johdonmukaisuutta Euroopan unionin rahoituksessa noudattaen, mitä alueiden kehittämistä ja rakennerahasto-ohjelmien hallinnointia koskevassa lainsäädännössä tästä säädetään.

7 §

Tuen rahoitus

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tarvittava rahoitus on osoitettu valtion talousarviossa tai maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa.

Välittävän toimieliimen asiana on varmistaa varojen riittävydestä ennen tuen myöntämistä tai maksamista.

8 §

Tuen saaja

Tuen saaja voi olla luonnollinen henkilö taikka yksityisoikeudellinen tai julkisoikeudellinen oikeushenkilö.

Tukea saavan luonnollisen henkilön on oltava 18 vuotta täyttänyt tukihakemuksen tullessa vireille.

Tuen saajan taikka julkisoikeudelliseen yhteisöön kuuluvan, tuetun toimenpiteen vastuullisen toteuttajan toimialan on liitettävä tuettavaan toimintaan.

Tukea ei myönnetä hakijalle, jonka on osoitettu keinotekoisesti luoneen kyseisen tuen saamiseksi vaaditut edellytykset.

9 §

Tuettava toiminta

Tukea voidaan myöntää, siten kuin jäljempänä tässä laissa säädetään:

1) maatalan toiminnan laajentamiseen maatalouden ulkopuolelle;

2) maaseudulla toimivan muun kuin alkutuotantoa harjoittavan yrityksen toiminnan aloittamiseen tai laajentamiseen;

3) yrityksen tuottavuuden ja tuotteiden laadun parantamiseen sekä toiminnan kansainvälistämiseen;

4) yrityksen toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä tukevaan toimintaan;

5) maaseudun elinvoimaisuutta palvelevan osaamisen kehittämiseen ja tiedonvälityksen järjestämiseen;

6) paikallisyhteisön asuin ympäristön parantamiseen, sen asukkaiden yhteisen toiminnan, osallistumisen ja viihtyvyyden edistämiseen sekä muuhun vastaavaan maaseudun ympäristöä ja asukkaiden yleistä hyvinvointia palvelevaan toimintaan;

7) maaseudun saavutettavuuden ja pieninfrastruktuurin kehittämiseen;

8) maaseudun elinkeinotoiminnan edellytysten, monipuolistamisen ja kilpailukyvyn yleiseen kehittämiseen;

9) maatilojen, muiden yritysten, maa- ja metsätalouden toimijoiden sekä tutkimuslaitosten, neuvontajärjestöjen ja muiden asian-
tuntijayhteisöjen yhteistoiminnan lisäämiseen;

10) ohjelman tehokkaan toteutuksen ja moitteettoman hallinnoinnin varmistamiseen.

Yritysten välistä yhteistyötä edistettäessä toiminnan tavoitteena ei saa olla kilpailulain (948/2011) vastainen menettely.

10 §

Tuettavan toimenpiteen hyväksyttävät kustannukset

Tukea voidaan myöntää tuettavasta toimenpiteestä aiheutuviin tuen myöntävän vi-

ranomaisen hyväksymän kustannusarvion mukaisiin tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin.

Myönnettäessä tukea kehittämishankkeesta aiheutuviin kustannuksiin vähennetään tukikelpoisista kustannuksista hankkeeseen välittömästi kohdistuvat tai siihen liittyvät tulot.

Investointia tuettaessa hyväksyttäviin kustannuksiin luetaan myös investoinnin suunnittelusta aiheutuvat ja muut investoinnin yleiskustannukset.

11 §

Tuen tarpeellisuus ja tuettavaa toimintaa koskeva suunnitelma

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuki on tuen kohteena olevan toiminnan kannalta tarpeellinen. Edellytyksenä on lisäksi, että hakija esittää tuettavaa toimenpidettä koskevan suunnitelman. Suunnitelmaan on sisällytettävä tavoitteet, niiden saavuttamiseksi tarvittavat toimet ja toteutumisen arviointiperusteet, arvio toteutusajasta, kokonaiskustannuksista ja kokonaisrahoituksesta, selvitys kestävän kehityksen tavoitteen huomioon ottamisesta toimenpiteen toteuttamisessa sekä yritystoiminnan tukea koskevaan suunnitelmaan selvitys toiminnan kannattavuudesta siten kuin 18 §:ssä säädetään.

Rakentamista koskevasta suunnitelmasta on lisäksi käytävä ilmi rakentamisinvestoinnin toimivuus, tarkoituksenmukaisuus ja ympäristöön sopivuus. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten mainittujen seikkojen on käytävä suunnitelmasta ilmi.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa säännöksiä tämän lain nojalla tuettavan rakentamisinvestoinnin teknisistä, taloudellisista, toiminnallisista sekä turvallisuuteen ja ympäristöön liittyvistä seikoista.

12 §

Tuen määrää koskevat edellytykset

Tuki myönnetään prosentuaalisena osuutena tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista. Euroopan unionin lainsä-

dännön mukaisesti tuki voidaan kuitenkin maksaa kertakorvauksena. Jos tuki ei kata kokonaan toimenpiteen hyväksyttäviä kustannuksia, hakijalta edellytetään selvitystä kustannusten kattamisesta omarahoituksella.

Tukea ei voida myöntää siltä osin kuin julkisen rahoituksen osuus tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista ylittää Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn tuettuun toimenpiteeseen myönnettävän julkisen rahoituksen enimmäismäärän. Jos kysymys on ohjelmaan perustuvasta tuesta, tukeen sisältyvän julkisen rahoituksen määrä ei saa ylittää ohjelmassa määriteltyä julkisen rahoituksen enimmäismäärää. Valtiontukena myönnettävä rahoitus yhdessä hakijan omarahoituksena käyttämien julkisten varojen tai etuuksien kanssa ei saa ylittää valtiontuen enimmäismäärää.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset eri toimenpiteisiin myönnettävän tuen tasosta ja enimmäismäärästä Euroopan unionin lainsäädännön ja 7 §:ssä tarkoitettujen varojen asettamisissa rajoissa sekä tuen vähimmäismääristä.

13 §

Tuen muodot

Tuen hakijan on valittava tukikelpoisia kustannuksia korvaavaksi tueksi:

1) hyväksyttävien kustannusten tai niiden osan kertakorvaus, joka voidaan maksaa yhtä useampana eränä, yhteensä kuitenkin enintään 100 000 euroa;

2) yhtä tai useampaa kustannuslajia koskevaan ennalta vahvistettuun prosenttiosuuteen perustuva kiinteämääräinen tukiosuus kaikista tukikelpoisista kustannuksista tai niiden osasta;

3) korvattava osuus hyväksytyistä kustannuksista varten ennalta vahvistetuista vakio-kustannuksista; tai

4) korvaus todellisista hyväksyttävistä kustannuksista.

Tuen muoto voi olla 1 momentin 1—3 kohdan mukainen vain Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyin edellytyksin.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tukimuodoista, niiden

määräytymisen perusteista, vahvistamisesta, käyttökohteista ja valintamenettelystä sekä käytettävistä enimmäistukimääristä ja -osuuksista. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset selvityksistä, jotka tuenhakijan on esitettävä asianomaisen tukimuodon käytön tueksi, sekä siitä, miten näiden selvitysten perusteella tuki lasketaan.

14 §

Tuettavan toimenpiteen aloittaminen ja luvan esittäminen

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, ettei tuen kohteena olevaa toimintaa ole aloitettu, ennen kuin tukihakemus on tullut vireille. Euroopan unionin valtiontukea koskevaa lainsäädäntöä tai maaseudun kehittämisohjelmaan otettua määräystä toiminnan aloittamisesta vasta tukihakemukseen annetun päätöksen jälkeen on kuitenkin noudatettava.

Jos tuettava toimenpide edellyttää luvan hankkimista viranomaiselta, tuen myöntämisen edellytyksenä on luvan esittäminen.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset Euroopan unionin lainsäädännön rajoissa toimenpiteen aloittamisesta ennen tukihakemuksen vireilletuloa, luvan esittämisestä ja siitä, milloin toiminta katsotaan aloitetuksi eri toimenpiteiden osalta, sekä ennen hakemuksen vireilletuloa tukikelpoisista yleiskustannuksista.

15 §

Tuen siirtäminen toiselle tuettavan toimenpiteen toteuttamista varten

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tukea voidaan osaksi siirtää toiselle käytettäväksi tuettavan toimenpiteen toteuttamiseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on tällöin, että tuen siirtäminen on tuettavan toimenpiteen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista ja toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvat tahot täyttävät kyseisen tuen saajaa koskevat edellytykset. Lisäksi edellytyksenä on, että tuen saaja varmistaa muiden toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvien kanssa laadittavien sopimuksin tuen myöntämiselle ja maksami-

selle asetettujen edellytysten täyttämisen sekä tuen ehtojen noudattamisen mukaan lukien mahdollinen tuen ja muun julkisen rahoituksen takaisinmaksu korkoineen ja hallinnollisine seuraamusmaksuineen sekä viranomaisen oikeuden tarkastaa siirron saajan toimintaa vastaavalla tavalla kuin tuen saajan toimintaa. Tuen saaja vastaa kuitenkin edellytysten täyttämisestä ja ehtojen noudattamisesta sekä, jos tuki peritään takaisin, tuen takaisinmaksusta tuen myöntävään viranomaiseen nähden.

Tuesta on siirron jälkeenkin jätävä hakijan omaan käyttöön merkittävä osa.

Mitä 1 momentissa säädetään mahdollisuudesta siirtää tuki toiselle, ei koske yrityksen perustamiseen myönnettyä tukea, jollei kysymys ole luonnollisena henkilönä harjoitetun toiminnan yhtiöittämisestä tai tuensaajayhteisön yhteisömuodon muuttamisesta. Edellytyksenä on, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa yhtiön täyttävän 16 ja 17 §:ssä sekä 19 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetyt edellytykset ja että yhtiö jatkaa 20 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua liiketoimintasuunnitelman toteuttamista.

Tuen siirrolla ei tarkoiteta hakijan suorittamaa hankintaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset tuen siirtämisen edellytyksistä ja menettelystä.

16 §

Valtiontukea koskevien Euroopan unionin säännösten ja määräysten soveltaminen

Tukea myönnettäessä sovelletaan, mitä valtiontuen myöntämisen edellytyksistä ja rajoituksista Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään ja, jos Euroopan komissio on hyväksynyt tuen, komission päätöksessä määrätään.

Jos tuki myönnetään vähämerkityksisenä tukena, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija antaa tuen myöntävälle viranomaiselle selvityksen hakijalle jo myönnetystä ja maksetusta vähämerkityksisestä tuesta ja että sanotun tuen määrä ei ylitä Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää. Jos tuen kohteena on

muu kuin hakijan yritystoiminta tai tukea siirretään 15 §:ssä tarkoitettulla tavalla, on tuen myöntämisen edellytyksenä, että vastaava selvitys annetaan jokaisen tuen kohteena olevan tai tuettavan toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvan yrityksen osalta eikä tuen määrä minkään yrityksen osalta ylitä vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää. Jos valtiontuen seurantaa varten on perustettu keskitetty valtakunnallinen rekisteri, erillistä selvitystä ei tarvitse esittää niiden tukien osalta, jotka on myönnetty sen jälkeen, kun rekisterin perustamisesta on kulunut Euroopan unionin lainsäädännössä säädetty aika, jollei siihen ole erityistä syytä.

Valtiontukea koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta tässä laissa tarkoitettuun tukeen ja vähämerkityksisen tuen myöntämisen edellytyksistä annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Tarvittaessa vähämerkityksisen tuen rekisteristä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

3 luku

Maaseudun yritystuen myöntämisen edellytykset

17 §

Yritystuen saaja

Maaseudun yritystukea, jäljempänä *yritystuki*, voidaan myöntää avustuksena:

1) viljelijälle tai sellaiselle viljelijän perheenjäsenelle, joka osallistuu maatilalla maatalouden harjoittamiseen, maatalon toiminnan laajentamiseen maatalouden ulkopuolelle (*maatalousyritys*);

2) mikroyritykselle ja pienelle yritykselle maataloustuotteiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen sekä maataloutta lukuun ottamatta muuhun yritystoimintaan; ja

3) keskisuurelle yritykselle maataloustuotteiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen.

Tukikelpoisia ovat 1 momentissa tarkoitettut yritykset, joissa elinkeinon harjoittaja on luonnollinen henkilö, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö tai osuuskunta. Jos maatilalla maataloutta harjoittaa yhtiö tai osuuskunta, jonka osakkaana tai jäsenenä 1

momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö osallistuu maatalouden harjoittamiseen, tuki voidaan tällöin myöntää maataloutta harjoittavalle yhtiölle tai osuuskunnalle.

Tarkemmat säännökset yritystuen myöntämisestä maataloutta harjoittavan viljelijän tai viljelijän perheenjäsenen harjoittaman toiminnan laajentamiseen maatalouden ulkopuolelle annetaan tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

18 §

Yritystuen saajaa koskevat edellytykset

Yritystukea voidaan myöntää yritykselle, jolla on toimipaikka Suomessa, ja jos kysymys on ohjelmaan perustuvasta tuesta, ohjelman soveltamisalueella. Yhteisömuotoisen yrityksen kotipaikan tulee sijaita Euroopan unionin alueella.

Yritystukea voidaan myöntää yritykselle, jolla on edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan ja jolla on tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yritys esittää selvitykset taloudellisesta asemastaan sekä riittävästä ammattitaidosta.

Tuettavan toiminnan on annettava pääasiallinen toimeentulo ainakin yhdelle yrityksessä toimivalle yrittäjälle tai työntekijälle. Pääasiallinen toimeentulo voi muodostua myös hakijan harjoittamasta alkutuotannosta ja sen yhteydessä harjoittamasta yhden tai useamman muun tuotannonalan yritystoiminnasta.

Myönnettäessä yritystukea yhteisömuotoiselle maatalousyritykselle tai mikroyritykselle tuen myöntämisen edellytyksenä on, että määräysvalta yhteisössä on yhdellä tai useammalla luonnollisella henkilöllä, joka täyttää tuen saajan ikää ja ammattitaitoa sekä maatalousyrityksen osalta maatalouden harjoittamista koskevat edellytykset.

Tarkemmat säännökset yrityksen riittävää ammattitaitoa, taloudellista asemaa ja kannattavuutta sekä määräysvaltaa arvioitaessa käytettävistä perusteista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

19 §

Yritystuella tuettavat toimenpiteet

Yritystukea voidaan myöntää yritystoimintaa maaseudulla edistävään toimenpiteeseen.

Tukea voidaan myöntää uuden yrityksen perustamiseen sekä toimivan yrityksen laajentamiseen tai sen toiminnan olennaiseen muuttamiseen. Tukea voidaan myöntää myös toimenpiteeseen, joka vahvistaa yrityksen toimintaedellytyksiä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tukikelpoisista toimenpiteistä sekä tuen muodosta ja enimmäismäärästä.

20 §

Yritystoiminnan tukemisen yleiset edellytykset

Yritystuen myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) yritystoiminta edistää sen ohjelman tavoitteita, johon osoitetuista varoista tuki myönnetään;

2) tuen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai, jos yritys toimii ainoastaan paikallisesti, toiminta-alueellaan;

3) yritys esittää toteuttamiskelpoisen liiketoimintasuunnitelman, johon on sisällytetty suunniteltujen toimenpiteiden kustannusarvio sekä selvitys toiminnan luonteesta, laajuudesta ja merkityksestä elinkeino- tai yritystoimintaa harjoittavalle toiminnan päätoimisuuden ja ammattimaisuuden arvioimiseksi.

Liiketoimintasuunnitelman laajuus on sopeutettava yritystoiminnan ja tuettavien toimenpiteiden laajuuteen.

Liiketoimintasuunnitelmaan sisältyvät, suunnitelman toteutumiseksi välttämättömät toimenpiteet hyväksytään tuen myöntämistä koskevalla päätöksellä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuen kilpailua vääristävän vaikutuksen arviointiperusteista, liiketoimintasuunnitelman sisällöstä, kestosta, sen noudattamisen vaatimuksista ja tuettavan toimenpiteen toteutumisen arvioinnista.

21 §

Tukikelpoiset kustannukset

Tukea voidaan myöntää:

1) yrityksen perustamiseksi välttämättömiin kustannuksiin;

2) investointikustannuksiin;

3) toimintaansa laajentavan tai muuttavan yrityksen sellaisiin kustannuksiin, jotka eivät liity yrityksen tavanomaiseen liiketoimintaan.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tukikelpoisista kustannuksista sekä kustannusten syntyamisen ajankohdasta.

22 §

Tuen vähimmäismäärä

Jos tuen lopullinen määrä jäisi tuettavan toimenpiteen tukikelpoisten kustannusten perusteella arvioiden valtioneuvoston asetuksella säädettävää määrää pienemmäksi, tukea ei myönnetä.

4 luku

Kehittämishanketuen edellytykset

23 §

Kehittämishanketuen saaja ja tuettava toiminta

Kehittämishanketukea voidaan myöntää julkisoikeudelliselle tai yksityisoikeudelliselle yhteisölle taikka säätiölle 9 §:n 1 momentin 5—9 kohdassa tarkoitettuun toimintaa koskevaan kehittämistyöhön, 9 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohdan tavoitteita palvelevaan yleishyödylliseen investointiin sekä investoinnin suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Tarkemmat säännökset kehittämishankkeeseen myönnettävän tuen edellytyksistä ja tuen saajista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

24 §

Kehittämishankkeeseen sisältyvät toimenpiteet

Tuettava kehittämishanke voi sisältää:

1) toimenpiteitä tuen kohteena olevan alu-

een asukkaiden elinolojen ja viihtyvyyden parantamiseksi;

2) toimenpiteitä alueen elinkeinotoiminnan yleiseksi edistämiseksi;

3) toimenpiteitä alueen yritysten perustamisen ja toimintaedellytysten selvittämiseksi ja helpottamiseksi;

4) koulutuksen ja tiedonvälityksen suunnittelua ja järjestämistä;

5) toimenpiteitä yhteistyön lisäämiseksi maatalousalan, ruokaketjun ja metsätalouden toimijoiden sekä muiden maaseudun kehittämisen tavoitteiden saavuttamiseksi jo toimivien ja toimintaa aloittavien tahojen välillä;

6) 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden tavoitteita palvelevia yleishyödyllisiä investointeja.

Jos tuki muodostuisi 16 §:n 1 momentissa tarkoitettu tavoin arvioiden valtiontueksi, tuki voidaan tältä osin myöntää vain vähämerkityksisenä tukena.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua tukea ei myönnetä tutkintoon johtavan ammatillisen koulutuksen järjestämiseen.

Edellä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja yleishyödyllisiä investointeja lukuun ottamatta kehittämishankkeeseen ei voi sisältyä investointeja. Investointina ei pidetä pienhankintaa. Yleishyödyllisenä ei pidetä investointia, jonka hyöty suoraan kohdistuu kilpailtuun elinkeinoalaan.

Kehittämishanketuen määrää vähentävänä tekijänä otetaan huomioon tuettavasta toimenpiteestä aiheutuneet tulot. Tuloina ei pidetä kehittämishanketta koskevassa suunnitelmassa ilmoitettua hankkeen omarahoitusta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuettavasta toiminnasta sekä tuen enimmäismäärästä.

25 §

Kehittämishankkeen hyväksyttävät kustannukset

Kehittämishanketukea voidaan myöntää kehittämistyöstä sekä koulutuksen ja tiedonvälityksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Kehittämishankkeeseen voidaan sisällyttää myös sen suunnittelusta aiheutuvat kustannukset.

Yleishyödyllisten investointien kustannuk-

set voivat sisältää myös rakentamisesta ja rakentamisen suunnittelusta aiheutuvia kustannuksia. Maanhankintaa voidaan tukea ainoastaan rakennuksen ja sen maapohjan hankinnan yhteydessä.

Tarkemmat säännökset hyväksyttävistä kustannuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Mitä 11 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään rakentamisinvestoinnista, sovelletaan myös yleishyödylliseen investointiin.

26 §

Teemahanke

Tukea teemahankkeeseen voidaan myöntää paikalliselle toimintaryhmälle 9 §:n 1 momentin 5—7 kohdassa tarkoitettuun toimintaan. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että paikallinen toimintaryhmä laatii hankkeen yhteisen aihepiirin mukaisesti suunnitelman, jota se toteuttaa yhdessä hankkeeseen osallistuvien muiden toimijoiden kanssa. Toimintaryhmä kokoo avoimen valintamenettelyn kautta yhteen alueellaan toteutettavia, 24 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja yleishyödyllisiä kehittämishankkeita tai mainitussa lainkohdassa tarkoitettuja tavoitteita palvelevia yleishyödyllisiä investointeja, joiden avulla teemaa koskevaa suunnitelmaa toteutetaan, sekä sovittaa yhteen niiden toteuttamisen. Sen estämättä, mitä 15 §:ssä tuen siirtämisen edellytyksistä säädetään, teemahankkeen tuki voidaan siirtää kokonaan. Muilta osin teemahankkeen tukemiseen sovelletaan, mitä kehittämishankkeen tukemisesta säädetään.

Teemahankkeen tukikelpoisiin kustannuksiin voi erityisestä syystä sisältyä 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden kokoamisesta, yhteistyöstä tai kokemusten vaihdosta aiheutuvia kustannuksia.

Tarkemmat säännökset teemahanketuella tuettavasta toiminnasta, tuen myöntämisen edellytyksistä ja hyväksyttävistä kustannuksista sekä 2 momentissa tarkoitettua erityisestä syystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Kehittämishanketuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset

Kehittämishanketuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen.

Hanketukea voidaan myöntää vain toimenpiteeseen, joka on järjestetty hakijan tavanomaisesta toiminnasta erillisen hankkeen muotoon ja jonka kesto on enintään kolme vuotta tai erityisestä syystä enintään viisi vuotta.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija esittää hankesuunnitelman ja että hankkeen tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä.

Jos tuen lopullinen määrä tuettavan toimenpiteen tukikelpoisten kustannusten perusteella arvioiden jäisi valtioneuvoston asetuksella säädettävää vähimmäismäärä pienemmäksi, tukea ei myönnetä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1—4 momentissa säädettyjen edellytysten arvioinnissa käytettävistä perusteista.

28 §

Hankesuunnitelma

Kehittämishankkeen suunnitelmasta on 11 §:ssä säädetyn lisäksi käytävä ilmi hankkeen toteutustapa, toteuttaja, kustannusten eritelmät, tuen osuus kokonaisrahoituksesta, tukimuoto, vaadittavan omarahoituksen toteutustapa ja yhteys siihen ohjelmaan, josta hanke on tarkoitettu rahoitettavaksi, hankkeen vaikutukset ja tulokset sekä muut hankemuksen ratkaisemiseksi tarpeelliset seikat. Jos omarahoitukseen sisältyy yksityistä rahoitusta, sen osuus on eriteltävä.

Hankesuunnitelmassa on esitettävä, miten hankkeen valmistelussa on otettu huomioon jo aikaisemmin julkisella rahoituksella rahoitetuista hankkeista saadut vastaavaan tai siihen läheisesti liittyvään toimintaan myönnetyn tuen tulokset. Lisäksi hankesuunnitelmassa on esitettävä, miten hankkeen tuloksena syntyyä toimintaa jatketaan hankkeen

päättymisen jälkeen, jollei tämä toiminnan luonteen vuoksi ole ilmeisen tarpeetonta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hankesuunnitelmassa esitettävistä seikoista ja tarvittaessa niiden esitustavasta.

29 §

Ohjausryhmä

Kehittämishankkeen toteuttamisen seuramiseksi voidaan asettaa ohjausryhmä, jos tämä on perusteltua hankkeen laajuus ja vaikutukset huomioon ottaen. Ohjausryhmä ei osallistu tuen saajan, tuettavan hankkeen, sen toteutuksen eikä hankkeen rahoituksen arviointiin tukea myönnettäessä eikä sen jälkeen. Vastuu hankkeen toteuttamisesta on yksinomaan tuen saajalla.

Ohjausryhmän asettamisesta päättää tuen myöntävä viranomainen. Ohjausryhmässä ovat edustettuina tuen myöntävän viranomaisen lisäksi muut merkittävät hankkeen rahoitukseen osallistuneet julkisoikeudelliset tahot ja asiantuntijat. Ohjausryhmän jäsenet nimeää tuen myöntäneen viranomaisen edustaja lukuun ottamatta tuen saaja.

Ohjausryhmä esittää tuen saajalta saamiensa tietojen perusteella tuen myöntäjälle selvityksen hankkeen etenemisestä. Ohjausryhmän toiminnassa sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003). Ohjausryhmän asettamispäätöksessä mainittuihin ohjausryhmän tehtäviin osallistuvien henkilöiden toimintaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan ohjausryhmälle säädettyjä tehtäviä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Tuen saaja voi sallia muidenkin kuin julkisten rahoittajien edustajien sekä yksityisten asiantuntijoiden osallistumisen ohjausryhmän kokouksiin. Tällaiset henkilöt eivät osallistu tukipäätöksessä mainittuihin ohjausryhmän tehtäviin, mutta näistä tahoista ja henkilöistä on ilmoitettava tuen myöntäneelle viranomaiselle.

Tarkemmat säännökset ohjausryhmän asettamisesta ja siinä noudatettavasta menettelystä sekä ohjausryhmän tehtävistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

5 luku

Tuen ehdot

30 §

Toimenpiteen toteutusaika

Yritystuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi määräaika, jos tämä on toimenpiteen toteutustavan tai yritystoiminnan luonteen kannalta perusteltua taikka jos tuen myöntämiseen käytettävät Euroopan unionin tai valtion rahoitusta koskevat rajoitukset sitä edellyttävät.

Kehittämishanketuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava 27 §:n 2 momentissa tarkoitettuna ajassa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määräaikaa hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Määräajan pidentämiselle tulee olla hyväksyttävä syy, joka ei ole ollut tiedossa toteutusajasta päätettäessä. Määräaika voidaan jättää pidentämättä, jos varoja, joista tuki on myönnetty, tai muitakaan varoja ei ole käytettävissä tuen maksuun hyväksytyn määräajan jälkeen.

Määräaikaa voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan. Kehittämishankkeen toteutusaika voi kuitenkin kokonaisuudessaan olla enintään kuusi vuotta.

Tarkemmat säännökset tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta ja määräajan pidentämisen edellytyksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

31 §

Tuen käyttöä koskevat ehdot

Tuen käyttämisestä tavaroiden ja palveluiden hankintaan sekä urakalla teettämiseen sovelletaan, mitä julkisista hankinnoista anne-

tussa laissa (348/2007) säädetään. Tuen saajan on esitettävä selvitys hankinnan toteuttamisesta mainitussa lainsäädännössä edellytetyllä tavalla.

Tuen kohteena olevaa toimintaa ei saa lopettaa eikä olennaisesti supistaa ennen myönnettyä tukea koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn määräajan päättymistä.

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan toimintaan tai kehittämistyöhön ennen myönnettyä tukea koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn määräajan päättymistä.

Jos tuen kohteena oleva toiminta tai tuetun investoinnin omistus- tai hallintaoikeus luovutetaan toiselle ennen määräajan päättymistä, tuen saajan on ennen luovutusta haettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja että tuen kohteena olevan yritystoiminnan tai kehittämistyön luonne ei olennaisesti muutu. Jos luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa ja osa tuesta on vielä maksamatta, voidaan jäljellä oleva tuki samalla siirtää maksettavaksi siirron saajalle.

Edellä 4 momentissa tarkoitettuna luovutuksena ei pidetä tuetun investoinnin kohteen tai tuen kohteena olevan yritystoiminnan siirtymistä perintönä tai sukupolvenvaihdoksen kautta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset luvan myöntämisestä ja maksamatta olevan tuen siirtämisestä. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset myös tuettavan toiminnan ja investoinnin pysyvyydestä sekä tarvittaessa sitä koskevasta määräajasta, jollei Euroopan unionin lainsäädännössä asiasta säädetä.

32 §

Kirjanpitolovelvollisuus

Tuen saajan on pidettävä tuettavasta toimenpiteestä kirjaa. Kirjanpito on järjestettävä osaksi tuen saajan kirjanpitolain (1336/1997) tai, jos tuen saajaan sovelletaan valtion ta-

lousarviosta annetun lain (423/1988) 2 lukua, mainitun luvun ja hyvän kirjanpitotavan mukaista kirjanpitoa siten, että tuettavan toimenpiteen kirjanpito voidaan vaikeudetta tunnistaa ja erottaa muusta kirjanpidosta.

Jos tuen saaja on henkilö, jota verotetaan maatilatalouden tuloverolain (543/1967) mukaisesti, pidetään tuettavan toimenpiteen riittävänä kirjanpitona, mitä tuen saajan muulta tilinpidolta verotuksen toimittamiseksi edellytetään. Tällöin tilinpito on järjestettävä siten, että tuettavan toimenpiteen kustannukset voidaan vaikeudetta tunnistaa, ja niitä koskeva kirjanpitoaineisto säilytettävä siten kuin kirjanpitolain 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään.

Jos tuen saaja ei muutoin ole toiminnastaan kirjanpitovelvollinen, on tuettavaa toimenpidettä koskeva kirjanpito järjestettävä noudattaen soveltuvin osin, mitä kirjanpito-laissa säädetään.

Jos kysymys on Euroopan unionin osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, kirjanpitoon liittyvä aineisto on säilytettävä vähintään kolme vuotta siitä, kun Euroopan komissio suorittaa ohjelman viimeisen yhteisön rahoitusosuuden maksun.

33 §

Tiedonanto- ja avustamisvelvollisuus

Tuen saaja on velvollinen antamaan tuen myöntävälle viranomaiselle tuettavaa toimenpidettä, sen edistymistä sekä tuen käyttöä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Tuen saajan on viivytyksettä ilmoitettava tuen myöntäneelle viranomaiselle sellaisista asemaansa, toimintaansa tai tuettavaa toimenpidettä koskevista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta tuen maksamisen edellytyksiin tai jotka voivat johtaa tuen takaisinperintään. Tämän on käsiteltävä ilmoitus tukipäätöksen ehtojen muuttamista koskevana hakemuksena, jos tuen saaja ja tuettu toiminta edelleen täyttävät tässä laissa säädetyt edellytykset, taikka tuen maksun keskeyttämisenä tai takaisinperintänä siten kuin 10 luvussa säädetään.

Tuen saaja on velvollinen avustamaan 52 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittajaa antamalla korvauksetta tarkastustehtävän suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja tar-

kastuksen kohdetta koskevat selvitykset sekä tarvittaessa esittelemällä tuen kohdetta.

Jos tuen saaja on epäiltynä esitutkinnessa tai syytteessä rikoksesta ja tuen saaja luovuttaa tarkastuksen suorittajalle 1—3 momentissa tarkoitettuja tietoja niistä seikoista, joihin epäily tai syyte perustuu, tarkastuksen suorittaja ei saa luovuttaa niitä poliisi- tai syyttäväviranomaiselle ilman tuen saajan suostumusta.

6 luku

Tuen hakeminen ja myöntäminen

34 §

Hakuaika ja hakumahdollisuudesta tiedottaminen

Tuen hakemiselle voidaan asettaa hakuaika. Jos hakuaikaa ei aseteta, tukihakemukset on ratkaistava tukijaksoittain. Tukiehdot täyttävät hakemukset ratkaistaan valintaperusteiden mukaisessa järjestyksessä hallinnointilain 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa asetuksessa säädetyllä tavalla. Valintaperusteet vahvistaa ennen haun alkamista maa- ja metsätalousministeriö ohjelman seurantakomiteaa kuultuaan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten on tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tiedotettava toimivaltaansa kuuluvan tuen hakumahdollisuudesta, hakemisessa noudatettava menettelystä sekä tuen myöntämisen pääasiallisista edellytyksistä ja ehdoista.

Paikallisen toimintaryhmän on tiedotettava alueellaan 1 momentissa tarkoitetuista seikoista sellaisen tuen osalta, joka rahoitetaan paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä.

Valintaperusteista ja -menettelystä voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

35 §

Tukihakemus

Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa 50 §:ssä tarkoitettua tietojärjestelmää. Hakemuksen allekirjoitukseen

sovelletaan, mitä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetussa laissa (617/2009) säädetään henkilön yksilöimisestä ja tunnistamisesta.

Tukihakemus voidaan tehdä myös muutoin kuin sähköisesti tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella, joka on allekirjoitettava, tai muun hallinnonalan verkkopalveluun jätetyllä hakemuksella, joka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa hakijan suostumuksella tallennetaan 1 momentissa tarkoitettuun tietojärjestelmään tämän lain mukaisena hakemuksena.

Hakemukseen on liitettävä tuen myöntämisen edellytysten arvioinnin kannalta välttämättömät asiakirjat ja selvitykset sekä tuettava toimenpidettä koskeva 11 §:ssä tarkoitettu suunnitelma.

Hakemus liitteineen tallennetaan tietojärjestelmään ja käsitellään sen jälkeen pääosin sähköisesti. Muutoin kuin sähköisesti tehtyä hakemusta tai sen liitettä ei arkistoida, jollei siihen ole erityistä syytä.

Jos tukea on tarkoitus siirtää, tukihakemuksessa on yksilöitävä siirronsaajat ja esitettävä kaikki 15 §:n 1 momentissa tarkoitettut sopimukset.

Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset tuen hakemisessa käytettävistä lomakkeista, hakemukseen liitettävistä asiakirjoista, sähköisen hakemisen menettelyistä sekä suunnitelman ja selvitysten esitystavasta.

36 §

Tuen hakeminen

Tukihakemus on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tai paikalliselle toimintaryhmälle, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tukihakemus on tullut vireille, kun se on tehty 35 §:n 1 momentissa tarkoitettussa verkkopalvelussa niin, että se on toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai toimintaryhmän saatavilla tai lomakkeella muutoin kuin sähköisesti tehty hakemus on saapunut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tai toimintaryhmälle. Jos viimeksi mainitulla tavalla tehty hakemus on toimitettu muulle kuin toimivaltaiselle elin-

keino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tai toimintaryhmälle, hakemuksen vastaanottaneen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai toimintaryhmän on tallennettava asia asianhallintajärjestelmään ja siirrettävä hakemusasiakirjat toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai toimintaryhmän käsiteltäviksi.

Hakemus ei kuitenkaan tule vireille, ennen kuin hakemuksessa on esitetty seuraavat yksilöidyt ja todenmukaiset tiedot ja liitetty seuraavat asiakirjat:

- 1) tuen hakija;
- 2) hakemuksen kohteena oleva toimenpide tai hanke;
- 3) toimenpiteen tai hankkeen kustannukset sekä niiden määrä ja rahoitus;
- 4) haetun tuen määrä;
- 5) yritystukea haettaessa liiketoimintasuunnitelma ja kehittämishanketukea haettaessa hankesuunnitelma;
- 6) haettaessa tukea investointiin investointisuunnitelma.

Toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai toimintaryhmän, jos tukea haetaan toimintaryhmän rahoituskiintiöstä, on viipymättä kirjallisen hakemuksen saavuttua pyydettävä hakijaa täydentämään puutteellista hakemustaan. Vireilletulosta on ilmoitettava hakijalle.

Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset hakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä, muutoin kuin sähköisesti saapuneiden hakemusten siirtämisestä tietojärjestelmään, kirjallisten asiakirjojen hävittämisestä sekä yksilöidystä investointisuunnitelmasta.

37 §

Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tuen myöntää se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella tuettava toimenpide on tarkoitus toteuttaa, jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 5 §:n nojalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivallasta muuta säädetä.

Jos tuettava toimenpide on tarkoitus toteut-

taa useamman kuin yhden elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, toimivaltainen on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella tuettava toimenpide on tarkoitus pääosin toteuttaa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset voivat kuitenkin siirtää tällä tavoin toimivaltaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta hakemuksen toisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ratkaistavaksi, jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetusta laista tai sen nojalla säädetyistä muuta johdu ja asianomaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset suostuvat siirtoon.

Jos kehittämishankkeella on pääasiassa valtakunnallisia tavoitteita, toimivaltainen on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jolle maa- ja metsätalousministeriö on osoittanut varat valtakunnallisen hankkeen rahoitusta varten.

38 §

Tuen hakeminen paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä

Haettaessa tukea paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä sovelletaan, mitä 35 ja 36 §:ssä säädetään sähköisestä tukihakemuksesta, hakemuksen vireilletulon edellytyksistä sekä hakemuksen sähköisestä käsittelystä.

Toimivaltainen paikallinen toimintaryhmä tarkistaa, että sille toimitettu hakemus täyttää hakemukselle säädetyt muotovaatimukset, ja antaa lausunnon tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuudesta paikallisen strategian tavoitteiden kannalta. Jos tuettava toimenpide toteutetaan useamman kuin yhden paikallisen toimintaryhmän alueella, on toimivaltaisen paikallisen toimintaryhmän hankittava muiden toimintaryhmien lausunto tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuudesta sekä tarvittavan rahoituksen varaamisesta niille osoitetuista rahoituskiintiöistä. Paikallinen toimintaryhmä toimittaa tukihakemuksen sekä lausuntonsa toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Jos tuen hakija on paikallinen toimintaryhmä, hakemiseen sovelletaan kuitenkin, mitä 35 ja 36 §:ssä säädetään.

Paikallinen toimintaryhmä siirtää sille saa-

puneen ja sen rahoituskiintiöstä rahoitettavaksi haetun muutoin kuin sähköisesti tehdyn hakemuksen asianhallintajärjestelmään. Hakemukseen sovelletaan, mitä 35 ja 36 §:ssä säädetään. Toimintaryhmä vastaa hakemuksen oikeasta tallentamisesta.

Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset hakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä niiden toimittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen sekä sähköisestä käsittelystä.

39 §

Toimivaltainen toimintaryhmä

Toimivaltainen on se paikallinen toimintaryhmä, jonka alueella tuettava toimenpide toteutetaan. Jos tuettava toimenpide toteutetaan useamman kuin yhden paikallisen toimintaryhmän alueella, toimivaltainen on se paikallinen toimintaryhmä, jonka alueella tuettava toimenpide on tarkoitus pääosin toteuttaa.

40 §

Tukihakemuksen arviointi

Ennen tukihakemuksen ratkaisemista koskevan päätöksen tekemistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pyytää muulta viranomaiselta lausunnon tuen saajaan ja tuettavaan toimenpiteeseen liittyvistä seikoista, jos tämä on välttämätöntä tuen myöntämisen edellytysten arvioimisessa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ennen yritystuen myöntämistä tehdä yritystuen myöntämisen edellytysten sekä tuettavan toimenpiteen arvioimiseksi yrityskäynnin. Yrityskäynnin havainnot on kirjattava, ja ne on annettava tiedoksi hakijalle. Yrityskäynnin kohteena eivät saa olla pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettut tilat.

41 §

Tukien myöntämisen keskeyttäminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus päätöksellään keskeyttää tukien myöntämi-

nen valtakunnallisesti tai alueellisesti, jos tuen rahoitukseen tarvittavia varoja ei ole käytettävissä tai markkinatilanne taikka Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Tukien myöntäminen voidaan keskeyttää määräajaksi tai toistaiseksi.

Päätös tukien keskeyttämisestä on julkaitava Suomen säädöskokoelmassa. Keskeytyksestä on tiedotettava asianmukaisessa laajuudessa.

42 §

Tuen myöntäminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää tuen myöntämisestä. Jos tuettava toiminta on tarkoitus toteuttaa useamman kuin yhden elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, on toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hankittava ennen tuen myöntämistä muiden asianomaisten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten lausunto. Tukea voidaan myöntää toisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella tapahtuvaa toimintaa varten ainoastaan, jos kyseinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa puoltavan lausunnon.

Edellytyksenä tuen myöntämiselle paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä on toimintaryhmän antama puoltava lausunto hakemuksesta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi poiketa paikallisen toimintaryhmän puoltavasta lausunnosta vain, jos tuen myöntäminen olisi vastoin Euroopan unionin tai kansallista lainsäädäntöä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ratkaisee myös hakemuksen, jota paikallinen toimintaryhmä ei ole puoltanut. Paikallisen toimintaryhmän on viipymättä toimitettava hakemus lausuntoineen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Jos kysymys on 37 §:n 3 momentissa tarkoitettua valtakunnallisesta hankkeesta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on hankittava ennen tuen myöntämistä maa- ja metsätalousministeriön lausunto. Tukea ei voida myöntää, ellei ministeriö ole hakemusta puoltanut.

43 §

Tukipäätös

Tukipäätökseen on otettava myönnetyn tuen määrä, tässä laissa säädetty tuen ehdot sekä tuen maksamisen ja takaisinperinnän edellytykset. Päätökseen tulee lisäksi ottaa ne Euroopan unionin lainsäädännössä säädetty ehdot ja edellytykset, jotka olennaisesti ja välittömästi vaikuttavat tuen käyttöön ja maksamiseen. Tukipäätöksellä hyväksytään tuettavaa toimenpidettä koskeva suunnitelma.

Tukipäätös voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

7 luku

Tuen maksaminen

44 §

Maksuhakemus

Maksuhakemus tehdään käyttäen 35 §:n 1 momentissa tarkoitettua verkkopalvelua. Tuen maksamista koskevan hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä tukihakemuksen käsittelystä 35 §:n 4 ja 6 momentissa ja 36 §:n 2, 4 ja 5 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen osalta säädetään.

Maksuhakemus voidaan tehdä myös muutoin kuin sähköisesti tarkoitusta varten vahvistetulle lomakkeelle. Hakemus on allekirjoitettava.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu hakemus on toimitettava tuen myöntäneelle viranomaiselle.

Hakemukseen on liitettävä tuen maksamisen edellytysten kannalta välttämättömät selvitykset ja, jollei tukea ole myönnetty kerta-korvauksena, tilinpitoasiakirjat.

45 §

Maksuhakemuksen määräaika

Maksuhakemuksen toimittamiselle voidaan asettaa kohtuullinen määräaika, joka lasketaan tukipäätöksen tekemisestä tai, jos kyse on tuettavan toimenpiteen viimeisestä maksuhakemuksesta, tuettavan toimenpiteen toteutuksen tai toteutusajan päättymisestä.

Maksuhakemuksen jättämiselle asetettavasta määräajasta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Tarkemmat määräykset maksun hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä sähköisestä hakemisesta ja muusta sähköisestä asioinnista antaa Maaseutuvirasto.

46 §

Tuen maksamisen edellytykset

Tuen maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja on noudattanut tuen ehtoja.

Jos tuki on myönnetty osaksi tai kokonaan 13 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuna tukena, tuen maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja luotettavalla tavalla osoittaa toteuttaneensa kaikki ne toimenpiteet, joiden kustannuksiin asianomaista tuen muotoa on käytetty, ja saavuttaneensa tuen maksamisen ehdoksi asetetut tavoitteet.

Jos tuki on myönnetty kokonaan tai osaksi todellisten aiheutuvien kustannusten perusteella, tuen maksamisen edellytyksenä tältä osin on tuen saajalle aiheutuneen menon tosiasiallisuus, lopullisuus ja todennettavuus sekä kohdentuminen tuettavaan toimenpiteeseen. Tuen saajan on esitettävä näitä edellytyksiä koskevat asiakirjat ja selvitykset.

Tarkemmat säännökset toimenpiteen toteutumisen arvioinnissa käytettävistä perusteista annetaan valtioneuvoston asetuksella, kun kyseessä on 13 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu tuki. Kun kyseessä on 13 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu tuki, valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden, kohtuullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset toimenpiteen toteuttamista sekä menon tosiasiallisuutta, lopullisuutta, todennettavuutta, kohtuullisuutta ja kohdentumista koskevista selvityksistä ja tilinpitoasiakirjoista.

47 §

Maksettavan tuen määrä

Edellä 13 §:n 1 momentin 1—3 tarkoitettua tukea maksetaan enintään tukitasoa ja

myönnetyn tuen määrää vastaava osuus maksuhakemuksen mukaisista toteutettujen toimenpiteiden kustannuksista tai muussa tapauksessa maksuhakemuksen mukaisista hyväksyttävistä kustannuksista.

Tuen saajan on toimitettava tuen myöntäneelle viranomaiselle selvitys muun julkisen tai yksityisen rahoituksen toteutumisesta.

Tuen saajan on maksuhakemuksen yhteydessä esitettävä selvitys hankkeen tuloista ja hankkeeseen saadusta ylimääräisestä julkisesta rahoituksesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset tuloista ja ylimääräisestä rahoituksesta sekä niiden vaikutuksesta maksettavan tuen määrään. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset hankkeen muun julkisen ja yksityisen rahoituksen toteutumisesta sekä tuloja koskevasta selvityksestä.

48 §

Maksujen hyväksyminen ja suorittaminen

Tuki maksetaan vuosittain enintään neljässä erässä. Kehittämishanketukea voidaan maksaa ennakoon, jos tämä on tuen saajan aseman ja tuettavan toimenpiteen toteutuksen kannalta perusteltua. Yritys- ja kehittämishanketuen maksua on haettava vähintään kerran vuodessa. Euroopan unionin lainsäädännön salliessa maksua voi kuitenkin hakea ja tuen maksaa harvemmin, jos hankkeen kesto on enintään 24 kuukautta.

Tuen maksamisesta päättää tuen myöntänyt elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kokoaa maksuja koskevat tiedot ja toimittaa ne Maaseutuvirastolle. Maaseutuvirasto vastaa menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen suorittamisesta. Maksuja koskevat päätökset voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

Tarkemmat säännökset tukien maksueristä, enakkona maksettavan tuen määrästä, ennakon maksamisen edellytyksistä ja ehdoista sekä ennakon hakemisesta ja maksamisesta noudatettavasta menettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

8 luku

Asian hallintajärjestelmä ja tuen seuranta

49 §

Tiedon antaminen seurantaan varten

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maa-seutuvirastolla on salassapitosäännösten estämättä ja korvauksetta oikeus saada elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta avustustajärjestelmän hallinnoinnin edellyttämät tarpeelliset tiedot ja selvitykset avustusten hakemisesta, myöntämisestä, maksamisesta ja valvonnasta. Maa- ja metsätalousministeriöllä on vastaava oikeus saada tietoja Maaseutuvirastolta.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada tietoja avustusten käytöstä avustuksen saajilta. Lisäksi tuen saajan on esitettävä tuettavan toimenpiteen edistymistä ja vaikuttavuutta koskevat selvitykset ja seurantatiedot elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin selvitysten ja seurantatietojen sisällöstä. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset selvitysten ja seurantatietojen esitystavasta sekä niiden toimittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

50 §

Asian hallinnan ja seurannan tietojärjestelmä

Tämän lain mukaisia tehtäviä hoidettaessa laadituista asiakirjoista sekä asian hallinnan ja seurannan tietojärjestelmään kuuluvista rekistereistä ja verkkopalveluista sovelletaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annettua lakia (284/2008).

Tietojärjestelmään sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemisestä. Jos tukea on myönnetty, tietoja säilytetään kuitenkin kymmenen vuotta tuen viimeisen erän maksamisesta ja, jos kysymys on Euroopan unio-

nin osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, viisi vuotta siitä, kun Euroopan komissio maksoi ohjelman viimeisen yhteisön rahoitusosuuden. Valtiontukena myönnettyä tukea koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä saatetaan edellyttää edellä säädettyä pidempi säilytysaika.

Jos Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään valtiontuen tai muun tuen seurantaan varten perustettavaksi rekistereitä, 1 momentissa tarkoitetun asianhallintajärjestelmän tiedoista muodostetaan vaadittu rekisteri ja sen tiedot siirretään tarvittaessa vähämerkityksistä tukea tai muuta tukea koskevaan rekisteriin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset sellaisista rekisteriin tallennettavista tiedoista, jotka eivät ole henkilötietoja.

51 §

Toimintaryhmän ja hakijan oikeus rekisteritietojen saamiseen

Paikallisella toimintaryhmällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada 50 §:ssä tarkoitetuista rekistereistä sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot.

Tuen hakijalla on oikeus 50 §:ssä tarkoitettuun asianhallintajärjestelmään kuuluvassa verkkopalvelussa seurata tuen hakemista, maksamista, tarkastamista ja takaisinperintää koskevan asiansa etenemistä ja ratkaisuja sekä tuen seurantatietojen käsittelyä. Vastaava oikeus on toimintaryhmällä sen rahoitustukiinttiöstä haetun ja myönnetyn tuen osalta lukuun ottamatta seurantaan, tarkastamista ja takaisinperintää koskevia sekä maksuhakemuksen yhteydessä esitettyjä salassa pidettäviä tietoja.

Toimintaryhmällä on omasta rahoituskiintiöstään myönnetyn tuen osalta lisäksi oikeus asianhallintajärjestelmään kuuluvassa verkkopalvelussa nähdä kokoomatietoja, jos tällainen mahdollisuus tietojärjestelmään sisällytetään.

Asian seuraaminen ja koontitietojen katselu edellyttää sähköistä tunnistautumista.

9 luku

Tarkastus

52 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen saajien osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla sekä hallinnointilain 13 §:ssä tarkoitettulla todentamisviranomaisella siltä osin kuin hallintolain 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettussa horisontaaliasetuksessa tai sen nojalla säädetään. Jos tukea on 15 §:ssä tarkoitettulla tavalla siirretty muulle taholle, on edellä mainituilla viranomaisilla ja todentamisviranomaisella oikeus tarkastaa myös tämän taloutta ja toimintaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi.

Euroopan unionin varoista osaksi tai kokonaan taikka valtiontuen myönnettyä tukea koskeva tarkastusoikeus on myös Euroopan unionin toimielimellä siten kuin asiasta Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään.

53 §

Tarkastuksen suorittaminen

Edellä 52 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen suorittamista varten viranomaisella ja todentamisviranomaisella on oikeus päästä tuettavan toimenpiteen ja tuen käytön kannalta merkityksellisiin rakennuksiin, toimitiloihin ja paikkoihin ja tarkastaa näitä sekä tuen saajan olosuhteita, tietojärjestelmiä ja asiakirjoja. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Tarkastustehtävän asianmukaiseksi hoitamiseksi voidaan ulkopuolinen tilintarkastaja valtuuttaa suorittamaan tarkastus. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa (459/2007) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkasta-

jista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tilintarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suoritettaessa sovelletaan hallintolakia, kielilakia, saamen kielilakia, viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia. Tilintarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tarkastustehtävää. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Tarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, joka toimitetaan viipymättä asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Maaseutuvirastolle.

Tarkastusta suorittavalla on oikeus ottaa asiakirjat ja muu tuen käyttöön liittyvä aineisto haltuunsa, jos tarkastuksen päämäärän saavuttaminen tätä edellyttää. Asiakirjat ja muu aineisto tulee viipymättä palauttaa, kun tarkastuksen suorittaminen ei enää edellytä niiden hallussapitoa.

Edellä 52 §:ssä tarkoitettulla viranomaisella ja todentamisviranomaisella on oikeus saada poliisilta korvausta virka-apua tarkastustehtävän suorittamisessa.

10 luku

Tuen palauttaminen, maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä

54 §

Tuen palauttaminen

Tuen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa tuki tai sen osa. Tuen saajan tulee palauttaa tuki tai sen osa myös, jos sitä ei voida käyttää tukipäätöksessä edellytetyllä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään 100 euroa, sen saa jättää palauttamatta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske laskennallisen perusteen mukaan myönnetyn tuen ja toteutuneiden kustannusten välistä erotusta.

55 §

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on velvollinen keskeyttämään tuen maksamisen ja perimään tuen takaisin, jos:

1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;

2) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;

3) tuen saaja on luovuttanut ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa tuen kohteena olevan toiminnan tai tutetun investoinnin kohteen ennen 31 §:ssä tarkoitettua määräajan päättymistä;

4) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tarkastuksessa; tai

5) Euroopan unionin osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maaseudun kehittämisen tukia koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä tätä edellytetään.

Perimättä voidaan kuitenkin jättää määrä, joka on enintään 100 euroa.

Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki tuen saajat yhteisvastuullisesti tuen palauttamisesta.

56 §

Takaisinmaksettavan määrän korko

Tuen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittävälle määrälle korkoa siten kuin Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään tai, jollei mainitussa lainsäädännössä asiasta säädetä, korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Korkoa on suoritettava siitä päivästä, jona Maaseutuvirasto on maksanut tuen, 60 §:n 1 momentissa tarkoitettuun eräpäivään.

57 §

Viivästyskorko

Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään 60 §:n 1 momentissa tarkoitet-

tuna eräpäivänä, sille on suoritettava vuotuista viivästyskorkoa Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn korkokannan mukaan tai, jollei mainitussa lainsäädännössä asiasta säädetä, korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan.

58 §

Takaisinperinnän kohtuullistaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksetun määrän tai sille suoritettavan koron kokonaan tai osaksi perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi tuen saajan olosuhteet ja toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta. Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin suoritettava täysimääräisenä, jos Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maaseudun kehittämisen tukia koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä tätä edellytetään.

59 §

Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko

Tuen saajalle, joka on toiminut hallinnon tilain 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettussa horisontaalijärjestyksessä tai sen nojalla annettussa komission asetuksessa säädetyllä tavalla, asetettavista seuraamuksista säädetään horisontaalijärjestyksessä ja sen nojalla.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, siinä mainitussa Euroopan unionin lainsäädännössä säädetty hallinnollinen seuraamus voi kohdistua myös paikalliseen toimintaryhmään tai maaseudun innovaatioryhmään ja niiden hyväksymiseen.

Hallinnollisesta seuraamuksesta päättää hyväksymispäätöksen tehnyt tai tuen myöntänyt viranomainen.

Jos tuen saaja tai taho, jolle tukea on 15 §:n nojalla siirretty, kehotuksesta huolimatta kieltäytyy antamasta 33 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja tai avustamasta 33 §:n 3 momentin mukaisesti tarkastuksessa taikka estää 52 §:n 1 momentissa tarkoitettua tarkastajaa suorittamasta lainkohdan mu-

kaista tarkastusta, voidaan tietojen antamisen, tarkastuksessa avustamisen tai tarkastuksen sallimisen tehosteeksi asettaa uhkasakko. Uhkasakkoa ei kuitenkaan saa asettaa luonnolliselle henkilölle tietojen antamisvelvollisuuden taikka tarkastuksen suorittamisen tehosteeksi, jos henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot koskevat rikosepäilyn kohteena olevaa asiaa. Jos tarkastusta suoritettava todentava viranomainen on yksityinen taho, uhkasakon asettaa ja sen maksettavaksi määräämisestä päättää Maaseutuvirasto ja muusta tapauksessa hyväksymispäätöksen tehnyt tai tuen myöntänyt viranomainen. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

60 §

Takaisinperintää ja maksamisen keskeyttämistä koskeva päätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä takaisinperinnästä ja tuen maksamisen keskeyttämisestä päätös. Päätöksessä määrätään takaisinperittävä määrä, 56 §:ssä tarkoitettu korko sekä niiden suorittamisen eräpäivä.

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sai tiedon 55 §:ssä säädetystä perusteesta ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tuen viimeisen erän maksamisesta.

61 §

Takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpano

Maaseutuvirasto vastaa takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpanosta. Takaisinperintä voidaan suorittaa siten, että takaisinperittävä määrä korkoineen vähennetään muusta tuen saajalle maksettavasta tuesta. Edellytyksenä on tällöin, että takaisinperintäpäätös on saanut lainvoiman.

Takaisinperintäpäätös voidaan ulosottotoimin panna täytäntöön sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanossa sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

11 luku

Erinäiset säännökset

62 §

Päätöksen tiedoksianto

Hakemukseen sähköisesti annettavan päätöksen tiedoksiannosta säädetään, mitä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 18 §:ssä säädetään.

63 §

Päätöksen maksuttomuus

Tässä laissa tarkoitettu päätös on hakijalle ja tuen saajalle maksuton.

64 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Pyydetyn tiedon yhteys käsiteltävään asiaan ja tiedon välttämättömyys on perusteltava tietoa pyydetessä.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle, julkista tehtävää hoitavalle ja Euroopan unionin toimielimelle sellaiset tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saadut, tuen saajaa koskevat tiedot, jotka ovat tarpeen viranomaiselle, julkista tehtävää hoitavalle tai toimielimelle säädetyn tarkastustehtävän suorittamiseksi tai sen valvomiseksi, että Euroopan unionin lainsäädäntöä on noudatettu.

Maaseutuvirastolla ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada ve-

rohallinnolta 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään liittyvät tuen hakijaa ja saajaa koskevat viimeksi vahvistettua verotusta koskevat tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti verohallinnon rekistristä. Tiedot on annettava maksutta. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoa pyytävän on esitettävä selvitys luovutettavien tietojen asianmukaisesta suojaamisesta.

Edellä 1—3 momentin perusteella saatuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon niitä on pyydetty.

65 §

Tekninen apu

Teknistä apua voidaan käyttää:

1) hallinnointilaissa säädettyjen ohjelman laatimiseen, toteuttamiseen, arviointiin ja seurantaan sekä tiedotukseen liittyvien tehtävien hoitamiseen;

2) ohjelman toimeenpanoon liittyvien tehtävien hoitamiseen;

3) ohjelmatyötä sekä ohjelman toteuttamista ja seurantaan tukevien tutkimusten ja selvitysten laatimiseen tai teettämiseen; sekä

4) ohjelman toteuttamiseen liittyvän koulutuksen järjestämiseen.

Maaseutuvirasto valmistelee teknisen avun käyttösuunnitelman, seuraa sen kokonaiskäyttöä sekä laatii teknistä apua koskevat selvitykset. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa käyttösuunnitelman. Lukuun ottamatta maa- ja metsätalousministeriön osuutta teknisen avun maksaa hakemuksesta Maaseutuvirasto.

Tarkemmat säännökset käyttösuunnitelman vahvistamisesta ja maksamisesta noudatettavasta menettelystä sekä teknisen avun hyväksyttävistä kustannuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

66 §

Toimintaryhmän toimintarahaa

Paikalliselle toimintaryhmälle voidaan myöntää toimintarahaa sille tässä laissa ja hallinnointilaissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Toimintarahaa myönnetään enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Hyväksyttäviä kustannuksia, joihin toimintarahaa voidaan myöntää, ovat tehtävien hoitamisesta aiheutuneet henkilöiden palkkaukseen ja toimintaryhmän toimitiloihin sekä toimintaan liittyvät kohtuulliset ja tarpeelliset kustannukset. Lisäksi hyväksyttäviä kustannuksia ovat tehtäviä hoidettaessa tarvittavien erityisten taitojen hankkimisesta aiheutuneet kustannukset. Toimintarahaa voidaan myöntää pientehostuksiin, mutta ei investointeihin.

Toimintarahaa myöntämisestä päättää Maaseutuvirasto. Toimintarahaa hakemiseen ja maksamiseen, sen käytön seurantaan ja tarkastukseen sekä takaisinperintään sovelletaan, mitä niistä tuen osalta säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Tarkemmat säännökset toimintarahaa hyväksyttävistä kustannuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

67 §

Maaseudun innovaatioryhmän toimintarahaa

Toimintarahaa voidaan myöntää vain sellaiselle maaseudun innovaatioryhmälle, jonka maa- ja metsätalousministeriö on hallinnointilain 8 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti erikseen hyväksynyt.

Toimintarahaa myönnetään enintään kolmeksi vuodeksi suunnitelman toimeenpanosta aiheutuviin hyväksyttäviin kustannuksiin. Toimintarahaa myöntää ja maksaa hakemuksesta Maaseutuvirasto, joka myös päättää toimintarahaa takaisinperinnästä.

Toimintarahaa myönnetään yhdelle innovaatioryhmään kuuluvista yhteisöistä, joka sopimuksen perusteella toimii muiden ryhmään kuuluvien yhteisöjen ja henkilöiden puolesta ja vastaa ryhmän saamasta toimintarahasta.

Muilta osin toimintarahaa sovelletaan, mitä 66 §:ssä säädetään. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset innovaatioryhmistä, joille rahoitusta voidaan myöntää, sekä toimintarahaa myöntämisen edellytyksistä, määrästä ja sillä korvattavista kustannuksista.

68 §

Valituskielto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 30 §:n 3 momentissa tarkoitettua määräajan pidentämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

69 §

Muutoksenhaku

Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös sille viranomaiselle, jonka päätökseen haetaan muutosta. Viranomaisen on toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa muutoksenhakuviranomaiselle.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Helsingissä 17 päivänä tammikuuta 2014

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Hallinto- ja kuntaministeri *Henna Virkkunen*

12 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

70 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Lain 65 § tulee kuitenkin voimaan 22 päivänä tammikuuta 2014.

Tällä lailla kumotaan maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annettu laki (1443/2006).

Tämän lain 3 ja 4 luvussa sekä 66 ja 67 §:ssä tarkoitettut tuet otetaan käyttöön valtioneuvoston asetuksella. Tuet voidaan ottaa käyttöön eri ajankohtina.

Tämä lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin hakemuksiin sekä tukiin, jotka on myönnetty ennen tämän lain voimaantuloa.

Poiketen siitä, mitä 69 §:n 1 momentissa säädetään, Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan, jos valituksenalainen päätös tehdään viimeistään 31 päivänä elokuuta 2014. Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätökseen sovelletaan, mitä hallinto-oikeuden päätöksestä 69 §:n 3 momentissa säädetään.